

سکولاریسم – مزایا، چالش‌ها و انتقادات

سکولاریسم یعنی جدایی نهاد دین از نهاد دولت. به زبان دیگر جدائی دین و مذهب از قوای سه‌گانه‌ی اجرایی، قانون‌گذاری و دادگستری و بی‌طرفی دولت در امور مذهبی شهروندان در ضمن تضمین آزادی باور و مذهب برای همه‌ی شهروندان.

ترجمه‌های گوناگونی از سکولاریسم در فارسی وجود دارد:

- اعتقاد به اصالت امور دنیوی
- جدانگاری دین از سیاست
- جدائی دین از دولت
- جدائی دین و دولت
- جدائی دین و مذهب از سیاست
- دنیویت، دنیوی‌سازی
- دین‌جداخواهی، دین‌جدایی
- دین‌ناوابستگی
- زمینی‌سازی
- علمانیت یعنی عالمی‌کردن یا عالمی‌سازی
- علمانیت یعنی علمی‌کردن یا علمی‌سازی
- گیتی‌باوری، این‌جهان‌باوری
- گیتی‌گرایی، دنیاگرایی
- نظریه‌ی تفکیک دین از دولت

هیچکدام از ترجمه‌های بالا، معنی کامل و دقیق سکولاریسم را نمی‌رساند. اما، این ترجمه‌های گوناگون، ژرفا و گستره‌ی بیشتری به مفهوم سکولاریسم می‌دهند و جنبه‌های گوناگون آنرا روشن‌تر

می‌کنند. من برگردان «جدائی دین و مذهب از سیاست» را نمی‌پسندم. این خطر وجود دارد که کاربرد «جدائی دین و مذهب از سیاست»، ممنوع بودن دخالت دینداران در سیاست را القا کند که به هیچ وجه با سکولاریسم هم‌خوانی ندارد.

سکولاریسم با روشنگری، انسانگرایی، دموکراسی، آزادی دین عقیده و بیان، رواداری، صلح‌جوئی، مبارزه با خشونت، مبارزه با تبعیض، رعایت حقوق شهروندی و اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر پیوند ناگسستنی دارد. بدون رعایت هم‌زمان این مقولات، سکولاریسم به یک نوع دیکتاتوری و سرکوب آزادی عقیده، بیان و مذهب تبدیل می‌شود. از اینرو، من کاربرد واژه‌ی سکولاریسم را ترجیح می‌دهم و دیگر ترجمه‌ها را به‌عنوان مترادف و روشنگر این واژه بکار نمی‌برم.

در یک جامعه‌ی سکولار، دینداران و یا یک شریعت معین، حق ویژه‌ای ندارد که حکومت، دولت و قانونگذاری را در دست بگیرند و یا باورها و مناسک‌های مذهبی خود را بر جامعه، شهروندان دیگر و سپهر عمومی تحمیل کنند.

سکولاریسم با دین‌ستیزی مرز قاطع دارد. در یک جامعه سکولار، لیبرال و دموکراتیک، دینداری آزاد است و آزادی و برابر حقوقی همه‌ی مذاهب‌ها و دین‌ها یکی از اصول مهم و بنیادی نظام سکولار است. حکومت‌هایی که به‌نام سکولاریسم و یا لائیسیته، مذاهب را سرکوب و یا آثار تاریخی و مذهبی را نابود می‌کنند، سکولار نیستند، بلکه دیکتاتور و تمامیت‌خواه هستند. سکولاریسم برای عملی کردن هم‌زمان و باهم دو پدیده‌ی بغرنج آزادی عقیده و مذهب از یک سوی و از سوی دیگر عدم دخالت مذهب در دولت، حکومت و سپهر عمومی آمده است.

به زبانی دیگر سکولاریسم فلسفه‌ای است که جداسازی دین از دولت را ترویج می‌کند. این مفهوم اهمیت زیادی در جوامع مدرن دارد. به‌عنوان یک سیاست عمومی مزایا و سودمندی زیادی در عرصه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی دارد. برخی از این مزایا و فواید را توضیح می‌دهم:

مزایا و فواید سکولاریسم

حفظ حقوق شهروندی همه‌ی مردم

سکولاریسم تضمین می‌کند که همه شهروندان، با هر مذهب یا باور دینی و یا بدون باور به هیچ دین و مذهبی، مورد تبعیض قرار نگیرند و از حقوق، فرصت‌ها و امکانات مساوی در جامعه برخوردار باشند. این برابری به ارتقاء عدالت اجتماعی و رعایت حقوق بشر کمک بنیادی می‌کند و موجب ایجاد جامعه‌ای روادار، صلح‌آمیز، منصفانه‌تر، عادلانه‌تر با همبستگی ملی، همگانی و سازنده می‌شود.

آزادی مذهبی همه‌ی مذاهب و ادیان

سکولاریسم آزادی افراد در انتخاب دین و مذهب و یا پیروی نکردن از هیچ دین و مذهبی را، بدون اینکه تحت فشار دولت، نهادهای دولتی و اکثریت مردم، به ویژه عوام، قرار گیرند، تضمین می‌کند. این آزادی همگانی مذهبی، باعث تقویت احترام به تنوع مذهبی و جلوگیری از تبعیض بر اساس باورهای دینی می‌شود. در سکولاریسم همزیستی، همگامی و همکاری باورمندان به ادیان و مذاهب گوناگون به یک فضیلت تبدیل می‌شود و قشریگری و تنگ‌نظری به یک ردیلت.

تقویت دموکراسی

سکولاریسم اجازه می‌دهد که سیاستمداران و دولتمردان بر اساس توانایی‌های مدیریتی، برنامه‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی خود انتخاب شوند، نه بر اساس وابستگی‌های و اعتقادات مذهبی و فرقه‌ای. این امر باعث تقویت دموکراسی، مشارکت مدنی، سازندگی و کارائی می‌شود.

شایسته‌سالاری

حکومت دینی بر باورهای مذهبی پافشاری می‌کند و متخصصانی که پیرو مذهب رسمی حکومت نیستند را غیرخودی می‌داند و از کار اخراج می‌کند. اکثر مسئولان حکومت دینی غیرمتخصصان با ظاهری مومن و خداترس و باطنی به‌غایت ریاکار، فرصت‌طلب و زرکیش هستند. از اینرو، حکومت‌های دینی ابربحران‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و اخلاقی در جامعه ایجاد می‌کنند.

احترام به حقوق بشر

با جدا کردن دین از حکومت، سکولاریسم به تضمین حقوق بشر کمک می‌کند، زیرا قوانین و مقررات بر اساس اصول جهانی حقوق بشر و نیاز مردم و جامعه و نه بر اساس آموزه‌های و یا شریعت مذهبی خاص، که به طور عموم تبعیض‌آمیز و خشن هستند، تدوین می‌شوند.

پیشرفت علمی، فناوری و فرهنگی

سکولاریسم فضا را برای علم، هنر و فرهنگ باز می‌کند تا بدون دخالت عقاید و دگم‌ها و محدودیت‌های مذهبی رشد کنند. کوتاه کردن دست دین و ایدئولوژی از عرصه آموزشی، علمی، پژوهشی، فرهنگی و هنری می‌تواند به توسعه علم، فناوری، فرهنگ و هنر کمک جدی کند. آموزش‌ها و پژوهش‌ها می‌توانند بدون محدودیت‌های ایدئولوژیک و سانسورهای دینی و بدون از دگم‌ها و خرافات مذهبی گسترش یابند.

جوامع سکولار جوامعی‌اند که به مدیریت علمی دنیا روی می‌آورند و برای ساماندهی امور دنیا، از علم کمک می‌گیرند نه از دین. حکمرانی در جوامع سکولار مبتنی بر تحلیل اطلاعات و امکانات کنونی و مدیریت علمی است نه مدیریت بر اساس احکام دینی که هزاران سال پیش و در زمان و مکان و شرایطی متفاوت تدوین شد. فشار برای گنجاندن واقعیات و امکانات امروز در قالب تنگ قوانین هزاران سال پیش، ناکارآمد است و ابربحران‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و تنش‌های اجتماعی خونی و سرکوب‌های ددمنشانه را موجب می‌شود.

پیشگیری از سوءاستفاده از دین در سیاست

در جوامع سکولار، امکان سوءاستفاده از دین برای مقاصد سیاسی کمتر می‌شود. با جدایی دین از دولت، سیاستمداران نمی‌توانند، یا بهتر بگوئیم کمتر می‌توانند، از احساسات مذهبی توده‌ها برای ایجاد تفرقه و نفاق، کسب قدرت یا جلب حمایت استفاده کنند. با جدایی دین از سیاست، خطر درگیری‌های مذهبی، تنش‌ها و تعارضات میان مذهب‌ها و فرقه‌های مذهبی مختلف و حتی میان دین و علم کاهش می‌یابد.

بهبود اخلاق اجتماعی

نظام‌های دینی مستعد گسترش، فساد، ریا و تضعیف وجدان کاری و سقوط اخلاق اجتماعی هستند. حکومت شرعی کرامت انسان، حقوق فردی و بشری را نادیده می‌گیرد و با معیار قراردادن ایمان به یک مذهب ویژه، دروغ، سالوس و ریاکاری را گسترش می‌دهد.

پیش‌گیری از تبعیض دینی

سکولاریسم از اعمال سلطه یا تبعیض یک مذهب یا دین خاص بر دیگران جلوگیری می‌کند. این می‌تواند به حفظ تعادل و صلح و در نتیجه سازندگی و نیل به رفاه عمومی در جامعه کمک کند.

روان‌سازی آزادی مذهبی

در جوامع سکولار، افراد می‌توانند آزادانه دین خود را انتخاب کنند و به عبادت و انجام فرایض مذهبی خود بپردازند. از آزادی عقیده برخوردار شوند. انجام فرایض دینی در جوامع سکولار برای برخورداری از رانت‌های دولتی نیست، بلکه از ایمان راستین مومن سرچشمه می‌گیرد.

حفظ تنوع فرهنگی

سکولاریسم باعث می‌شود که جوامع بتوانند فرهنگ‌های مختلف را به رسمیت بشناسند و از آنها حمایت کنند، از دستاوردهای آنها بهره‌مند شوند، بدون اینکه به یک دین خاص اولویت داده شود. این امر به جلوگیری از یکسان‌سازی اجباری جامعه کمک می‌کند. ترویج تنوع فرهنگی و مذهبی در جامعه به گسترش گفت و شنود میان فرهنگ‌ها و کنش و واکنش میان پیروان ادیان و مذاهب گوناگون کمک شایان می‌کند.

تشویق گفت‌وگو و تبادل ایده‌ها

در یک جامعه سکولار، افراد می‌توانند آزادانه درباره ایده‌ها و باورهای مختلف گفت‌وگو کنند. این تبادل ایده‌ها می‌تواند به رشد فکری، خلاقیت و یافتن بهترین راه‌ها برای مشکلات اجتماعی کمک کند.

سکولاریسم به ایجاد یک جامعه باز و فراگیر کمک می‌کند که در آن افراد می‌توانند باورها و ایده‌های خود را آزادانه بیان کنند و بر اساس شایستگی‌ها و توانایی‌های خود به موفقیت برسند.

استقلال دولت از دخالت قشریون مذهبی

در یک جامعه سکولار، دولت تصمیمات خود را بر اساس منافع عمومی، نیاز مردم، جامعه و اصول حقوقی می‌گیرد، نه تحت تأثیر یک دین یا مذهب خاص. هیچ دینی مبنای وضع قانون نیست و غیردینداران و پیروان سایر ادیان موظف نیستند تابع باید و نبایدهای یک مذهب ویژه باشند.

ثبات سیاسی

سکولاریسم می‌تواند به ایجاد یک دولت پایدارتر کمک کند، زیرا سیاستمداران مجبور نیستند دین خاصی را برای جلب حمایت انتخاب کنند. عدم محوریت یک دین و یک ایدئولوژی باعث کاهش تنش‌ها و رقابت‌های مذهبی در سیاست می‌شود.

مدیریت منابع عمومی

در یک جامعه سکولار، منابع عمومی مانند بودجه دولت، امکانات عمومی و خدمات اجتماعی بدون در نظر گرفتن وابستگی مذهبی به افراد اختصاص می‌یابد. این عدم تبعیض باعث می‌شود که منابع به طور عادلانه‌تری توزیع شوند.

تحکیم نهادهای مستقل

سکولاریسم می‌تواند به ایجاد نهادهای مستقل مانند دادگاه‌ها، دانشگاه‌ها، و رسانه‌ها کمک کند که بدون دخالت یا تأثیرگذاری مذهب عمل کنند. این نهادها می‌توانند به صورت بی‌طرفانه به ارائه خدمات بپردازند و از حقوق افراد دفاع کنند.

حفظ محیط زیست

جنگ‌های دائمی بین دین‌ها و همین‌طور جنگ‌های بین مذہب‌ها و فرقه‌های یک دین پیامدهای سنگین انسانی، مادی و محیط‌زیستی داشته است و دارد. جنگ‌ها یکی از اصلی‌ترین عوامل تخریب محیط زیست هستند. سکولاریسم مناقشات و جنگ‌های مذہبی را کاهش می‌دهد به حفظ محیط زیست کمک می‌کند.

جایگاه راستین دین و روحانیون

در یک نظام سکولار دین و روحانیت جایگاه راستین خود را پیدا می‌کنند. جایگاه روحانیت جدا از دولت و امور دولتی قرار دارد. دولت و مؤسسات حکومتی مستقل از مداخله‌ی روحانیت عمل می‌کنند. امور مذہبی و دینی دور از اعمال نفوذ دولت به دستگاه‌ها و مؤسسات مذہبی واگذار می‌شود.

امور مذہبی شهروندان مومن، مانند سازمان دادن و اداره‌ی عبادات، نگهداری اماکن مذہبی، تدریس در مدارس دینی، تسلی دادن مردمی که با مذہب در شرایط سخت و بحران‌ها تسلی می‌یابند، تبلیغ و ترویج رواداری، سازمان دادن امور خیریه و تشویق مردم به کمک به هموعان و نیازمندان و ... به دستگاه‌ها و مؤسسات مذہبی واگذار می‌شود و دولت در این موارد مداخله‌ای ندارد. در نظام سکولار، حقوق مذہبی و دینی همچون دیگر حقوق مدنی برای همه شهروندان تضمین می‌شوند.

چالش‌ها

شکل‌گیری سکولاریسم در جوامع با موانع و چالش‌های مختلفی مواجه می‌شود. برخی از موانع شکل‌گیری سکولاریسم عبارتند از:

خشک‌اندیشی مذہبی

در جوامعی که تعصب و خشک‌اندیشی مذہبی قوی است، برخی افراد برای مذہب و باور خود جایگاه ویژه قائل هستند. آنها در پی تحمیل باورها و مناسک مذہب خود به دیگران به هر قیمتی هستند. آنها با تفکیک دین از دولت مخالفت می‌کنند و اعتقاد دارند دین یا مذہب آنها باید نقش تعیین‌کننده در امور سیاسی و سپهر عمومی و حتی زندگی خصوصی داشته باشد. روحانیون در سوءاستفاده از احساسات عوام مهارت هزاران ساله دارند. این مهارت امروزه با کمک رسانه‌های همگانی مدرن به کاراثرین شکل به‌کار گرفته می‌شود. مخالفان سکولاریسم و مروجان حکومت دینی، از استدلال‌های روادارانه‌ی سکولاریسم مثل دموکراسی، آزادی عقیده و مذہب و حقوق بشر برای اهداف تنگ‌نظرانه خود سوءاستفاده می‌کنند.

گسترش رفاه عمومی

یک حکومت مذہبی به دلیل گوناگون مانع گسترش رفاه عمومی است. بودجه‌ها بر اساس نیاز مردم و جامعه تدوین نمی‌شود، بلکه بر اساس تبلیغات و حفظ حکومت مذہبی اختصاص می‌یابد. حکومت دینی با کنار گذاشتن متخصصان، اندیشمندان و نخبگان دگراندیش و مجبور کردن آنها به مهاجرت، با نادیده گرفتن علوم اجتماعی مدرن ضربه جدی به شکل‌گیری و گسترش رفاه عمومی می‌زند.

تقلید و پیروی کورکورانه از رهبران مذہبی

حکومت دینی با تلقین، تبلیغ و ارعاب، استقلال فکری و وجدان انسانی و انسان‌دوستی توده‌ها را از کار می‌اندازد و مومنان را مستعد خشونت و آسیب رساندن به انسان‌های دیگر و حتی کشتن آنها می‌کند. در دین اسلام جنگ بنام جهاد حتی یکی از فروع دین و از واجبات اسلامی است. واژه‌ی جهاد ۱۰۸ بار در قرآن آمده‌است. در برخی جوامع، رهبران دینی تأثیر بسزایی بر پیروان خود دارند و آنها را با فتوا و تحریک بدون اندیشیدن مستقل توده‌ها را وادار به خشونت‌های سهمگین می‌کنند. سوءاستفاده از این

نفوذ، یکی از موانعی جدی برای حرکت جامعه به سوی سکولاریسم است. تغییر در نگرش این مقامات و تعامل مثبت با آنها کار بسیار دشواری است.

منافع اقتصادی

روحانیون در حکومت دینی جایگاه برتر و منافع مالی و اقتصادی دارند که در تفکیک دین از دولت به خطر می‌افتد. در حکومت دینی موسسات مذهبی به دولت وابسته‌اند و درآمدهای زیادی برای روحانیون و حکومت دارند. علاوه بر این در حکومت‌های دینی روحانیون با تسلط بر وقف، خمس، زکات و نذر بر بخش عمده اقتصاد کشور تسلط دارند. هر نظامی که این تسلط را محدود کند، مورد خشم، نفرت، نفرین و تهمت روحانیون قرار می‌گیرند. در نتیجه، حرکت به سوی سکولاریسم با مقاومت شدید روحانیون مواجه می‌شود.

تقدس

روحانیون برخی امور اجتماعی یا حقوقی را مقدس و بخشی از ارزش‌های فرهنگی جامعه معرفی می‌کنند. این پدیده‌های مقدس موانع جدی در راه تفکیک دین از دولت هستند. افرادی این افکار روحانیون را به عنوان جزء هویت فرهنگی و ملی خود تلقی می‌کنند و تغییرات در این زمینه را نادرست می‌بینند. به‌عنوان نمونه روحانیون و متکلمین شیعه بر این باورند که خدا با یک رسانه‌ی خطاناپذیر به آنها نظر خود را اعلام کرد که دیه زن نصف مرد است. حال اگر زنان و کنشگران مدنی به این حکم انتقاد کنند، با یک موضوع مقدس، یک هویت فرهنگی و ملی مخالفت کرده‌اند و مستحق سرکوب می‌شوند. تقدس‌زدائی از تبعیض‌ها و خرافات، کاری دشوار است و یک مبارزه و روشنگری، فرهنگی و هنری درازمدت و پیگیر طلب می‌کند. هر چند مردم بدون توقف، آرام و مطمئن به سوی سکولار کردن جامعه به پیش می‌روند.

مقاومت سیاسی

برخی از گروه‌ها و افراد در حکومت دینی منافع سیاسی دارند. آنها از دست دادن اجرای قوانین مذهبی و باورهای دینی، به‌ویژه باورهای خرافی دینی را تهدیدی برای قدرت و موقعیت خود می‌بینند. آنها با حرکت به سوی سکولاریسم به شدت مخالفت می‌کنند.

دروغ

یکی از چالش‌های گسترش سکولاریسم دروغ و نسبت دادن پدیده‌هایی به آن است که به‌هیچ وجه با آن همخوانی ندارد. از آن میان از مخالفت سکولاریسم با مذهب می‌توان نام برد. شگرد دیگر، خواندن چیزی را سکولاریسم که سکولاریسم نیست و رد کردن آن. به‌عنوان نمونه، حکومت صدام حسین را سکولاریسم می‌خوانند و با برشمردن جنایات صدام، به خیال خود سکولاریسم را رد می‌کنند.

مطلوب جلوه‌دادن فاجعه‌های تاریخی

طرفداران حکومت دینی با رومانتیزه کردن، مطلوب و خوشایند جلوه‌دادن دیکتاتورها و نظام‌های سرکوبگر و غیرانسانی، سعی در عقب‌گرد به عصری را دارند که زندگی توده‌ها بغایت رنجبار بوده است. برای نمونه، برای اسلامگرایان حکومت محمد در مدینه که با جنگ‌ها و سرکوب‌ها، ترور و فقر همراه بود و اقلیت‌های مذهبی و قومی هیچ حقوقی نداشتند و زنان هیچ جایگاهی در جامعه نداشتند، برده‌داری آزاد بود، حکومتی مطلوب، دادگرانه و آرمانی جلوه داده می‌شود.

گزینش دستاوردهای مدرنیته

مدرنیته پیشرفت همزمان علوم انسانی، اجتماعی، دانش و فناوری است. طرفداران حکومت دینی از یک سوی دستاوردهای مدرنیته چون کرامت انسان، حقوق فردی، حقوق بشر، حقوق بین‌الملل، قوانین وضعی را رد می‌کنند و از سوی دیگر از دستاوردهای فناوری مدرن چون رادیو، تلویزیون، اینترنت،

هوایما و حتی بمب اتم برای گسترش و تحکیم مقاصد و افکار کهن و تبعیض‌آمیز خود حداکثر استفاده را می‌کنند.

فقه

فقه ادیان ابراهیمی، به‌ویژه اسلامی قوانینی دارد که بسیار تبعیض‌آمیز، خشن و ضدانسانی است. از آن میان از تبعیض و خشونت نسبت به زنان، دگراندیشان، همجنس‌گرایان، پیروان ادیان دیگر، مجازات اعدام، سنگسار و قطع دست و پا می‌توان نام برد. نشان دادن اینکه این تبعیض‌ها و مجازات‌ها ربطی به خدا و پیامبر ندارد و ساخت و پرداخت روحانیون و متکلمان ادیان ابراهیمی است و باید با برخوردها و قوانین انسانی جایگزین شود، چالشی کلان و وظیفه بزرگ روشنفکران دوران ماست.

انتقادهای مخالفان سکولاریسم

مخالفان سکولاریسم انتقادات متعددی را مطرح می‌کنند. برخی از این انتقادات ریشه در برداشت نادرست از سکولاریسم دارد و برخی یگر نسبت دادن پدیده‌هایی به سکولاریسم است که با آن هیچ ارتباطی ندارند و برخی از بیماری‌های دوران کودکی سکولاریسم است. سکولاریسم به عنوان یک فلسفه سیاسی که برای پایان دادن به جنگ‌های مذهبی و گسترش رواداری از سوی عده‌ای از اندیشمندان که اکثریت آنها باورمندان به مذهب بودند پدید آمد، مانند هر اندیشه اجتماعی دیگر قابل توسعه است و اشتباهات خود را در مسیر حرکت تصحیح می‌کند. انتقادات نسبت به سکولاریسم تنوع و گستردگی زیادی دارد. به برخی از انتقادات می‌پردازم:

تبعیض علیه مذهب

برخی از مخالفان سکولاریسم اعتقاد دارند که این مفهوم منجر به تبعیض علیه مذاهب می‌شود و آزادی باور و مذهب فرد را پایمال می‌کند. با نگاهی به تاریخ پیدایش سکولاریسم، و تجربه سکولاریسم در کشورهای دموکراتیک و روادار، در می‌یابیم، که سکولاریسم درست برای رفع تبعیض بین مذاهب و رسیدن به برابرقوقی همه مذاهب شکل گرفت و موفق شده است.

نابودی ارزش‌های معنوی

برخی افراد بر این باورند که سکولاریسم موجب از بین رفتن ارزش‌های معنوی و اخلاقی در جامعه می‌شود و به جای آن، ارزش‌های مادی و تجاری گسترش می‌یابد. از آنجائی در نظام سکولار و دموکرات که هیچ مبارزه‌ای علیه مذهب، اخلاق، فرهنگ و هنر نمی‌شود، این نگرانی موردی ندارد. برعکس از آنجائی که پیوستن به مذاهب آزاد است و فشار مادی و یا رانت حکومت مذهبی وجود ندارد، ریا و سالوس به حداقل می‌رسد و ارزش‌های معنوی در جامعه سکولار جایگاه ویژه پیدا می‌کند.

نقض حقوق مذهبی

برخی انتقاد کنندگان بر این باورند که سکولاریسم حقوق مذهبی افراد را نقض می‌کند و محدودیت‌هایی برای عقاید و انجام فرایض و عبادات مذهبی فراهم می‌کند. این نگرانی نابخاست. سکولاریسم همراه با رعایت حقوق بشر، رواداری و دموکراسی است و آزادی باور و دین را تضمین می‌کند. آنچه سکولاریسم محدود می‌کند، اعمال شریعت یک مذهب ویژه بر باورمندان به مذاهب دیگر و شهروندان یک جامعه است.

افزایش بی‌دینی

برخی افراد اعتقاد دارند که سکولاریسم منجر به افزایش بی‌دینی و کاهش ارتباط اجتماعی و فرهنگی با مذهب می‌شود و به فروپاشی ارزش‌ها و هویت جامعه منجر می‌شود. این نگرانی مورد ندارد. در کشورهای سکولار و دموکرات ادیان گوناگون بدون تحمیل خود بر جامعه و دیگر ادیان فعالیت دارند.

چکیده

به طور کلی، سکولاریسم به تضمین آزادی، عدالت، تعامل آرام و مسالمت‌آمیز در جوامع مدرن و به تعادل بین دین و دولت کمک می‌کند تا هر دو بتوانند در جامعه به نحوی موثر عمل کنند. سکولاریسم به ایجاد یک جامعه مدرن، پویا، و بردبار کمک می‌کند که در آن همه افراد، فارغ از باورهای مذهبی، از حقوق و فرصت‌های برابر برخوردار باشند. سکولاریسم فقط یکی از مولفه‌های فرمانروایی نوین و انسان‌گرا است. بدون آزادی، دموکراسی، رواداری، کثرت‌گرایی، رعایت کرامت و حقوق بشر، مبارزه با تبعیض و تلاش برای کاهش شکاف طبقاتی، هیچ تضمینی برای اجرای درست سکولاریسم در جامعه وجود ندارد. سکولاریسم مبارزه با دین و مذهب نیست، بلکه تلاشی است برای آزادی همه دین‌ها و مذاهب‌ها.

احد قربانی دهناری

۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۳ - ۱۵ مه ۲۰۲۴

پ.ن.

درک عمومی و روشن از سکولاریسم برای ما که برای رسیدن به جامعه‌ای دموکرات، سکولار، روادار، صلح‌جو و مبتنی اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر با رفاه همگانی مبارزه می‌کنیم بسیار مهم است. نظرات موافق، مخالف یا تکمیلی خود را با این نوشته از طریق ایمیل یا تلگرام با من در میان بگذارید:

Ahad.Ghorbani@gmail.com

@ahaddehnari